

**/ TEMADRØFTELSE OM ANVISNINGSREGLER, BOOK EN
PLADS MV.**

**Børne- og Ungdomsudvalget
23. november 2016**

Disposition for temadrøftelsen

Anvisningsreglerne i dag

- 1) Lovgivningsmæssige rammer
- 2) Anvisningsregler
- 3) Mulighed for dispensation og søskendehensyn
- 4) Frit valg over kommunegrænser
- 5) Udnyttelse af kapaciteten i dag
- 6) Forældretilfredshed

Anvisning af pladser i fremtiden

- 7) Investeringscasen Book en plads
- 8) Drøftelse: Balancen mellem forskellige hensyn

National lovgivning for dagtilbud til 1/2-5-årige

- Kommunen **skal sørge for det nødvendige antal pladser i dagtilbud**. Det er kommunen, der vurderer, hvor mange dagtilbudspladser, der skal etableres.
- Kommunen skal **overholde pasningsgarantien**. Det vil sige, at alle børn fra 26 uger og indtil skolestart har ret til en plads, hvis forældrene ønsker det.
- Overholdelse af pasningsgarantien skal ske inden for kommunegrænsen
  - I Københavns Kommune er det besluttet, at pasningsgarantien skal gælde inden for 4 km af barnets bopæl.
- **Forældrene skal have mulighed for at tilkendegive ønsker om optagelse i konkrete dagtilbud**, og kommunen skal så vidt muligt tage hensyn hertil ved anvisningen. Pasningsgarantien indebærer dog ikke en garanti for plads i et bestemt dagtilbud.

Anvisningsregler for vuggestuebørn – valg mellem tidspunkt og sted

- Anvisningsreglerne for vuggestuebørn giver et valg mellem plads på et bestemt **tidspunkt** eller et bestemt **sted**. Hvis det er tidspunktet, som er afgørende for forældrene, kan de benytte **garantiventelisten**. Hvis det er et bestemt sted, der er afgørende, benyttes **specifikke ventelister**.

Specifikke ventelister (stedsbestemt)

- Opskrivning er **muligt til to specifikke vuggestuer eller dagplejeområder**
- Der er **ingen prioritering** af de to valgte opskrivinger
- Anciennitet opgøres efter opskrivningstidspunktet, dog tidligst fra barnet er 4 måneder
- Det barn, der har været skrevet længst tid på venteliste, får plads først, hvis behovsdatoen er passeret (behovsdatoen er den dato, hvor forældrene tidligst ønsker en plads til deres barn)

Garantiventeliste (tidsbestemt)

- Et barn, der er skrevet på garantilisten, er **garanteret en plads inden for to måneder efter opskrivning** på garantilisten
- Barnet er dog først garanteret tilbud om plads fra det er 26 uger
- Pladsen vil være i vuggestue eller dagpleje inden for 4 km fra barnets bopæl
- Barnet skal skrives på garantilisten inden det er 4 måneder for at være omfattet af pasningsgarantien fra den 26. uge
- Der er samtidig **mulighed for opskrivning til én specifik vuggestue eller ét dagplejeområde**

Stort set alle vuggestuebørn får en plads gennem en specifik venteliste

- Pladsanvisningen vurderer, **at omkring 99% af alle accepterede tilbud kommer fra specifikke ventelister**.
- Langt de fleste forældre får således en institution, de aktivt har skrevet sig op til.
- Det betyder dog ikke, at forældrene får en plads i den institution, som de helst havde ønsket sig.

Anvisningsregler for børnehavebørn

- Når børn bliver skrevet op til vuggestue eller dagpleje, bliver de samtidig skrevet på den generelle venteliste til børnehaver
- Anciennitet bestemmes ud fra barnets alder. Det ældste barn får således anvist plads først
- Vuggestuebørn i en integreret institution har fortrin til pladser i børnehaven i samme institution
- **Forældrene har mulighed for at ønske op til tre forskellige børnehaver.** Ønskerne imødekommes, hvis muligt, og ellers anvises barnet til en anden plads
- Barnet anvises plads inden for 4 km fra hjemmet

Mulighed for dispensationer

- Dispensation til at springe venteliste over gives typisk i følgende tilfælde:
  - Hvor barnet pga. **handicap eller sygdom har et særligt akut behov** for at komme i dagtilbud og modtage stimulering.
  - Hvor **særlige sociale forhold** i familien (eksempelvis misbrug, vold eller lignende) gør det påkrævet af hensyn til barnets trivsel, at barnet kommer i dagtilbud hurtigst muligt.
  - Hvor alvorlig sygdom, alvorligt handicap, dødsfald eller lignende forhold i den nærmeste familie betyder, at familien samlet set har **vanskeligheder ved at klare den daglige pasning af barnet i hjemmet**.
- For vuggestuebørn gælder desuden, at dispensation til at blive i vuggestue eller dagpleje efter barnet er fyldt 2 år og 10 måneder kan gives, hvis barnet ifølge en pædagogisk vurdering **ikke er modent til at skifte til børnehave**.

Principper for søskende

- Der tages søskendehensyn i **vuggestue og dagpleje**.
- **Forældre kan takke ja til et andet tilbud og fortsat bevare pladsen på ventelisten til en søskendeinstitution.**
- Det er ikke muligt at rykke længere op på ventelisten til vuggestue eller dagpleje på grund af søskende i den søgte institution.

- Børn med søskende i en **børnehave** får et **generelt fortrin til en ledig plads i den samme børnehave**, dog tidligst fra den 1. i den måned barnet fylder to år og seks måneder.
- Hvis der er flere børn med søskende i samme børnehave, vil det ældste søskendebarn få plads først.
- **I integrerede institutioner** har institutionernes vuggestuebørn dog fortrinsret til en børnehaveplads før søskendebørn udefra.

82 pct. af alle søskende går i samme institution

- Ud af 9.201 børn, der har mindst én søskende i institution, går 7.502 i samme institution, svarende til knap 82 pct. Det skal hertil bemærkes, at nogle forældre ikke ønsker samme institution til begge børn.
- Ud af de 18 pct., der ikke har en søskende i samme institution, står ca. 1/3 på venteliste til en søskendeinstitution.

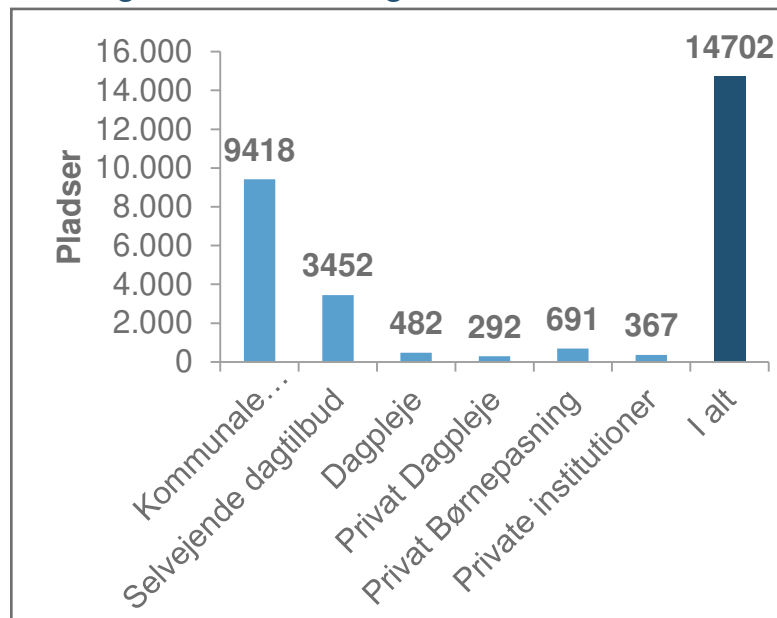
Frit valg over kommunegrænser

- Forældre har mulighed for at få deres barn passet i en anden kommune, end den kommune som familien bor i.
- Børn fra andre kommuner har ret til at blive skrevet på ventelisten til dagpleje, vuggestue og børnehave i Københavns Kommune efter de gældende regler i København og få tilbudt plads, når barnet står øverst på ventelisten.
- Hvis der er over 1% børn fra andre kommuner skrevet på ventelisten i Københavns Kommune, kan ventelisten dog lukkes i 3 måneder for børn fra andre kommuner.
  - Ventelisten i København har været lukket for udenkommunale børn i henhold til dagtilbudsloven siden 2004

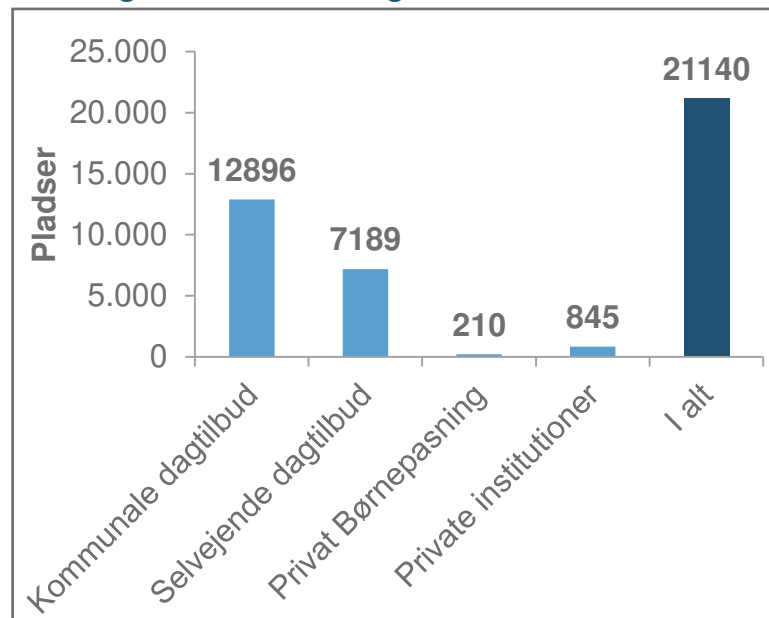

Langt størstedelen af børnene i dagtilbud i København passes i kommunale tilbud

Pasningstilbud til 0-2-årige

Pasningstilbud til 3-5-årige

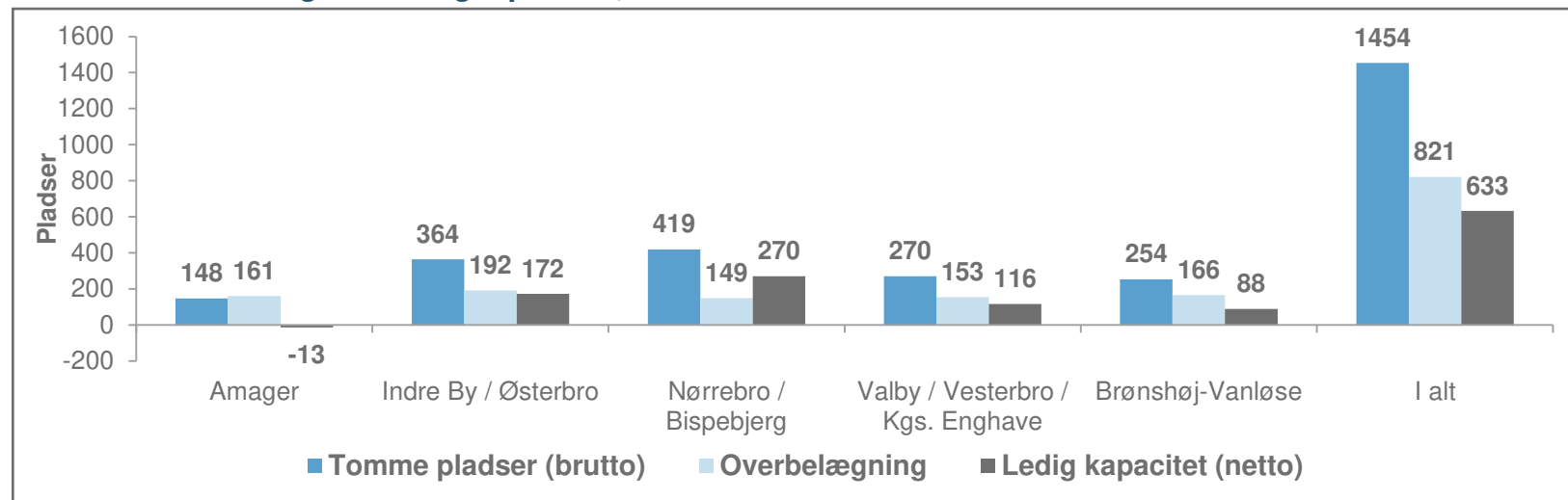

Opfyldelse af pasningsgaranti

- Pasningsgarantien har ikke været brudt siden den blev indført
- Den gennemsnitlige indskrivningsalder har været nogenlunde konstant omkring 10-12 måneder de seneste år

98 pct. af kapaciteten er i anvendelse

Antallet af tomme og overbelagte pladser, marts 2016

- Der er i alt 1.454 tomme pladser i institutionerne (brutto). En række andre institutioner er samtidig overbelagt - i alt er der 821 overbelagte pladser.
- Forskellen mellem de tomme pladser og de overbelagte pladser giver et udtryk for, hvor meget ledig kapacitet der er (netto). **Nettoopgørelsen viser, at der er 633 ledige pladser, svarende til at 98 pct. af kapaciteten er i brug.**
- Opgørelsen af ledig kapacitet er foretaget i marts, der er den måned på året med den største belastning.

Udbuddet af pladser reguleres med midlertidige og permanente løsninger

Regulering af udbuddet af antallet af pladser

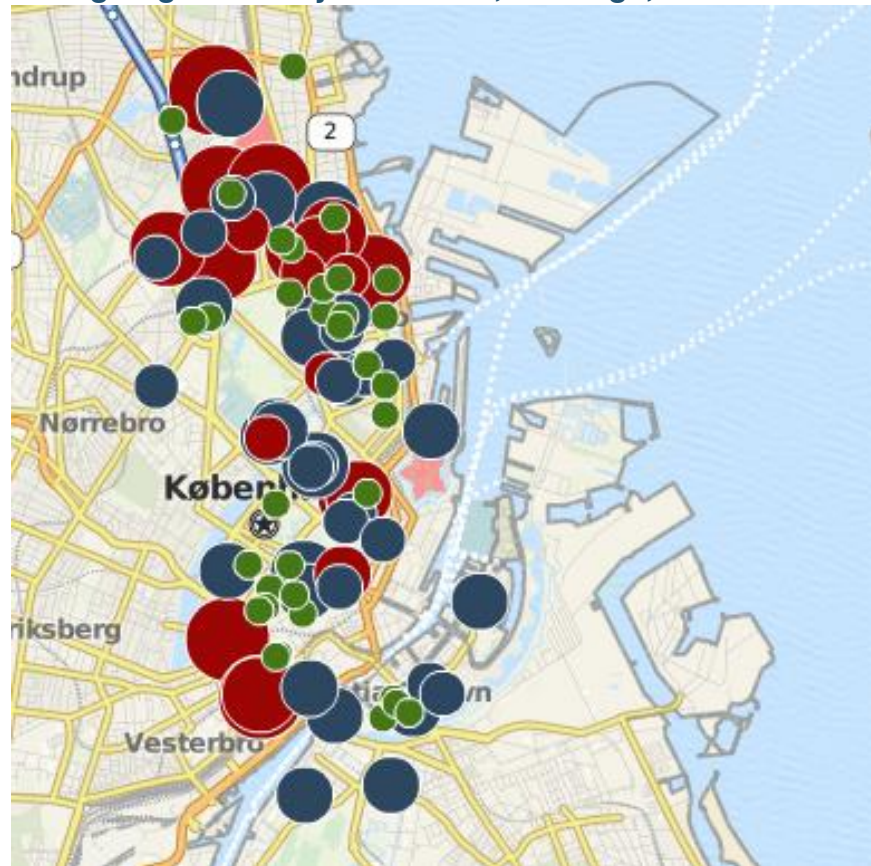
Normering	Indskrivning	Udvidelse
<ul style="list-style-type: none"> • Permanent op- og nednormering i eksisterende institutioner • Omlægning af pladstyper (fra børnehave til vuggestue m.v.) • Tilknytning af minibus (opnormering i spidsbelastningen jan.-april) og øvrige busordninger	<ul style="list-style-type: none"> • Midlertidig merindskrivning i eksisterende institutioner ved behov • Budgetmodel giver mulighed for at merindskrive for 200.000 kr. udover normeringen, svarende til ca. 1,8 helårs vuggestueplads eller 3,4 børnehaveplads.*	<ul style="list-style-type: none"> • Udbygning af eksisterende institutioner • Etablering af nye institutioner • Tidlig opstart i pavilloner ved nye institutioner (hvor det er muligt)

* Alle **merindskrivninger** med økonomisk afregning udover 200.000 kr. pr. år skal aftales med BUF. Den typiske sagsgang er, at institutionen kontakter Pladsanvisningen med en ansøgning om merindskrivning. Pladsanvisningen koordinerer ønsket om merindskrivning med Områdeledelsen og sørger for, at en eventuel merindskrivning er afstemt med behovet i nærområdet, således at en merindskrivning i en institution ikke skaber tomme pladser i andre institutioner i nærområdet.

Institutioner med overbelægning og ledige pladser kan være placeret tæt på hinanden

- Eksempel: Indre By / Østerbro

Belægning i Indre By / Østerbro, 0-5-årige, marts 2016

Note: Rene udflytterinstitutioner figurerer ikke på kortet

- Kortet viser belægningen i marts 2016 på Indre By / Østerbro. Jo større cirkel, jo flere tomme (røde) og overbelagte (blå) pladser.
- Eksemplet fra Indre By / Østerbro viser, at **institutioner med overbelægning og institutioner med ledige pladser kan være placeret tæt på hinanden.**
- Dette billede ses også i andre bydele. På Nørrebro / Bispebjerg og i Valby / Vesterbro / Kgs. Enghave er der dog større gruppering af institutioner med hhv. ledige og overbelagte pladser.

- Tomme pladser
- Overbelagte pladser
- Mellem 2 tomme pladser og 2 pladser i overbelægning

Godt 42 pct. siger nej tak til et tilbud

- Tabellen til højre viser, at godt 42 pct. har undladt at acceptere et tilbud. Opgørelsen indeholder både afslag på tilbud og udeblivende svar.
- Nej-tak frekvensen kan ses som pladsanvisningens tilbudskapacitet. Jo lavere frekvens, jo højere pres er der på ventelister.
- En høj frekvens er desuden udtryk for, at forældrene har tid til at vente på et bedre tilbud.

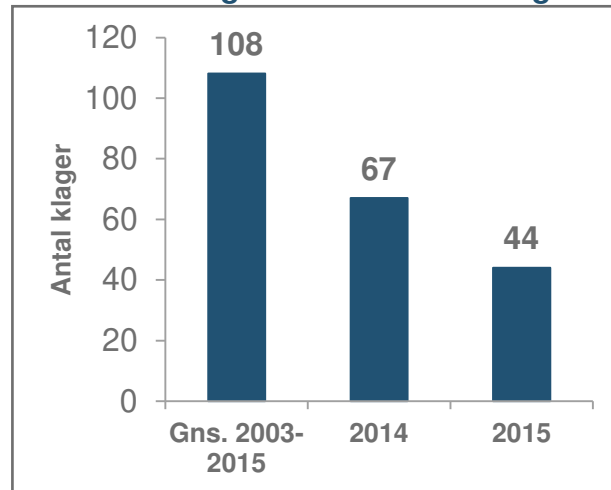
Bydel	Antal tilbud	Antal Nej tak	"Nej tak" frekvens
Bispebjerg	1671	656	39,3%
Brønshøj	2133	978	45,9%
Christianshavn	353	174	49,3%
Indre By	1601	592	37,0%
Indre Nørrebro	1743	773	44,3%
Indre Østerbro	1965	811	41,3%
Kgs. Enghave	910	361	39,7%
Sundby nord	1711	671	39,2%
Sundby syd	939	316	33,7%
Valby	1966	823	41,9%
Vanløse	1710	704	41,2%
Vestamager	2279	974	42,7%
Vesterbro	1929	791	41,0%
Ydre Nørrebro	1657	727	43,9%
Ydre Østerbro	1500	610	40,7%
Dagpleje	1074	663	61,7%
I alt	25141	10624	42,3%

Note: Data er fra 2015 og dækker 0-5 års tilbud

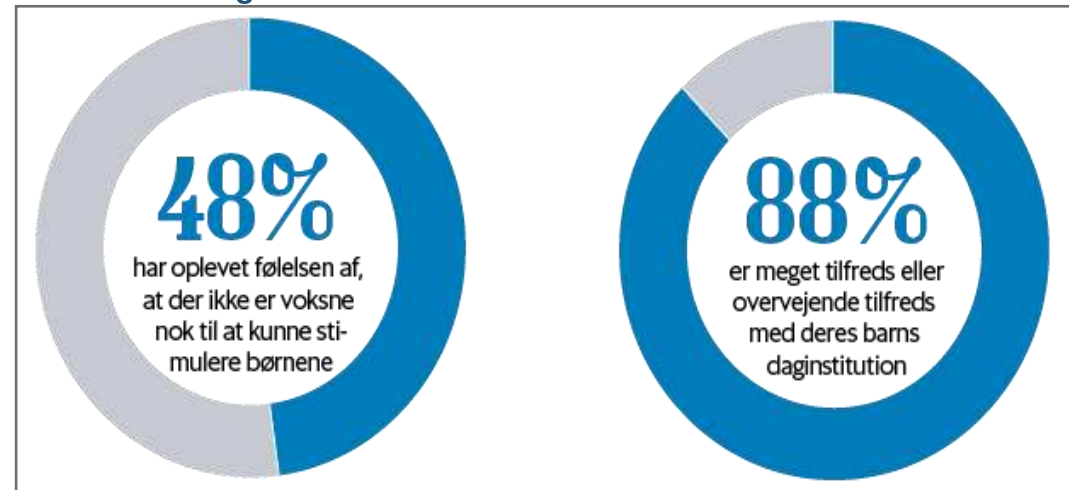
Forældretilfredshed

- Tidligere politisk beslutning om ikke at gennemføre forældretilfredshedsundersøgelser fremadrettet.
- Der følges op på samarbejdet med forældrene lokalt - forældrepartnerskaber
- På vej: Undersøgelse fra Københavns Universitet, hvor forældrenes oplevelse af bl.a. anvisningsreglerne også i København indgår
- Antallet af forældreklager har en nedadgående tendens
- Netop gennemført **national** måling foretaget af TNS Gallup for Berlingske:

Antallet af klager til Pladsanvisningen

National måling af forældretilfredshed

Fordele og ulemper ved det nuværende system

Fordele:

- Fleksibel kapacitetsudnyttelse ved fx omlægning fra vuggestue til børnehavepladser
- Forældrene kan løbende ændre deres behovsdato
- Institutionerne kan selv ønske optag fra ventelisten, når de ønsker det

Ulemper:

- Forældrene har ikke sikkerhed for, hvornår de får en plads – særligt ikke i den institution, de helst vil have
- Institutionerne kender først udnyttelsen af pladser meget tæt på, at børnene starter – gør det sværere at tilpasse personalet hertil
- Bruges en del ressourcer i Pladsanvisningen på at rådgive forældrene om, hvornår de kan forvente at få en plads samt på opskrivning til pladser
- Bruges ressourcer i Forældrebetaling til manuel håndtering af forældrebetalingen

Book en plads

- **Indhold og status** for "Book en plads"
- Investeringsscasen bygger på følgende **principper**:
  - Bedre overblik til forældrene over, hvornår de kan få plads hvor – og sikkerhed for at få pladsen
  - Skal være nemt at booke en plads
  - Styrke institutionernes styring af kapacitet og økonomi
  - Mere effektiv administration af anvisningsregler og pladser

Principperne bygger på de nuværende anvisningsregler for de 0-5-årige

- "Book en plads" vil bl.a. kræve **indskrænkning** af institutionernes **selvforvaltning** og **mindre fleksibilitet i kapaciteten**
- **Andre kommuner** med bookingsystemer

Balance mellem forskellige hensyn

Frit valg for forældrene:

Optimalt: Forældrene kan selv vælge, hvor og hvornår barnet skal have plads. Vil kræve ledig kapacitet/overkapacitet.

Sikkert økonomisk grundlag for institutionerne:

Optimalt: Institutionerne får fyldt deres pladser op, så de er sikre på deres økonomiske grundlag.

God kapacitetsudnyttelse:

Optimalt: Bedst mulig udnyttelse af den samlede kapacitet i byen

Hvad er den rigtige balance?